

PROTOKOLL STYREMØTE I VARANGER MUSEUM IKS

Tidspunkt: fredag 16. oktober 2015 kl 10.00-13.00

Møtested: Vadsø, Esbensengården

Til stede: Wenche Pedersen, Kurt Wikan, Sissel Holt, Remi Strand, Ester Niemi Rystrøm og Tore M. Larsen

Forfall: Rolf Randa og Synnøve Fotland Eikevik

Dessuten deltok fra administrasjonen Frans-Arne H: Stylegar (dir./sekretær for styret), Silja Andersen, Kaisa Maliniemi og Runhild Sjølie Sveen

Saker til behandling:

Sak 19/15 Godkjenning av innkalling/dagsorden

Vedtak:

Innkalling/dagsorden godkjent

Sak 20/15 Godkjenning og underskrift av protokoll fra styremøte 19.05.2015

Protokoll utsendt tidligere.

Vedtak:

Protokoll godkjent.

Sak 21/15 Om offentliggjøring av interne prosessdokumenter

Styreleder tok opp en sak av vesentlig prinsipiell betydning for museet. I forkant av møtet fikk styreleder og direktør uoppfordret tilsendt et notat ang. spørsmålet om nytt navn på avdelingen i Vadsø fra professor Einar Niemi. Notatet ble etter Niemis ønske videresendt til styrets medlemmer og varamedlemmer, under den implisitte forutsetning at det var tale om et internt arbeidsdokument. Dette burde ha vært eksplisitt formulert. Dessverre resulterte utsendelsen i en avispolemik om enkelte punkter i notatet. Styreleder presiserte at henvendelser fra eksterne samarbeidspartnere i forbindelse med pågående interne diskusjoner, skal behandles som interne prosessdokumenter frem til et evt. vedtak i styret.

Sak 22/15 Orienteringssaker

- Museet har fått et tilskudd på kr 650 000 over Kulturrådets program for samlingsforvaltning. Prosjektet er forankret ved avdelingen i Vardø, innebærer

nært samarbeid med Tana og Varanger museumssiida om prioriteringen innenfor egne samlinger og vil pågå t.o.m. 2017.

- Museet har fått forhåndstilsagn om kr 150 000 fra Riksantikvaren til registrering av kulturminner knyttet til partisanvirksomheten og skjøtsel/tilrettelegging av Kiberg kystfort.
- Vadsø bystyre har vedtatt å erverve de tidligere NRK-lokalene i byen til museumsformål. Vadsøavdelingen vil snarest mulig begynne å ta lokalene i bruk.
- Det foreligger fremdeles ikke noe skriftlig svar fra Forsvarsdep. på søknaden om midler til å videreutvikle Partisanmuseet i Kiberg til et nasjonalt senter for partisanhistorie. Adm. har hatt møte med stortingsrepr. Frank Bakke Jensen (H) om saken, og han er i dialog med statssekretæren.
- Flytteprosessen fra Lushaugen i Vardø til midlertidige lokaler på Gamleskolen er ferdigstilt. Gjenstands- og arkivmateriale er på plass i foreløpig magasin og arkiv. Adm. anser ikke forholdene for samlingene for tilfredsstillende, og det er viktig å få i gang en prosess for å se etter alternative lokaler med bedre muligheter også for utstillinger.
- I forslaget til statsbudsjett 2016 er posten for verdiskaping på kulturminneområdet foreslått strøket. Vardø Restored har de siste to år hatt halvparten av sin finansiering (500 000 pr år) over denne posten. Prosjektet har en planlagt varighet ut 2016, og tilskudd fra andre eksterne (Vardø kommune, Finnmark fylkeskommune) er knyttet opp til den statlige støtten. Adm. forsøker gjennom ulike kanaler å gi innspill til bevilgende myndigheter om viktigheten av prosjektet, foruten at man ser på muligheten for alternative finansieringsløsninger.
- Varangerhusprosjektet, med forankring ved avdelingen i Vadsø, er i godt gjenge. Prosjektet skal blant annet resultere i en utstilling, som vil få sin plass i de tidligere NRK-lokalene.
- Restaureringen av museumsbåten Einar II er ferdigstilt, noe som ble markert ved en høytidelighet i Vardø i september, med deltagelse fra bl.a. stortingsrepr. Frank Bakke Jensen og fylkesvararordfører Bente Haug. Museumsbåten Kjartan ligger fremdeles ved kai i Gratangen, men planlegges flyttet til Varanger våren 2016.
- Det er etablert/retablert en venneforening for Einar II. I Sør-Varanger pågår arbeidet med å få i stand en venneforening for Grenselandmuseet.
- Det pågår et arbeid med å rigge organisasjonen mer hensiktsmessig i dag, først og fremst gjennom å spre fellesoppgaver på de tre bemannede museumsavdelingene. Runhild Sjølie Sveen har fått nye arbeidsoppgaver knyttet til sin rolle som administrasjons- og markedsansvarlig. Det jobbes med å få plass en fellesfunksjon knyttet til regnskap.
- For 2016 er det sendt budsjettsøknader til Kulturdep., Finnmark fylkeskommune og eierkommunene. Søknadene til KD og FFK peker på behovene for økt tilskudd knyttet til driftsoppgaver ved de nye lokalene i Vadsø. Søknadene til eierkommunene er mer åpne i formen enn tidligere, med en påpekning av at økt tilskudd betyr økt aktivitet.

Sak 23/15

Navneendring Vadsø museum

Varanger museum har den kvenske/norskfinske innvandringshistorien og -kulturen som et av flere satsingsområder. Slik har det vært i mange år, og museet er i dag den eneste museumsinstitusjon som aspirer til nasjonal status når det gjelder formidlingen av denne minoriteten.

Det som i norske kilder kalles kvener, var finsktalende folk som migrerte til Nord-Troms og Finnmark fra Finland, fra Tornedalen i Sverige, og fra Karelen i flere bølger på 1700- og 1800-tallet. Dagens kvener og norskfinner er etterkommere etter disse innvandrerne.

Vadsøavdelingens navn har i flere år vært Vadsø museum ☐ Ruija kvenmuseum, og kvenkulturen har vært og er et hovedsatsingsområde i Vadsø. Slik skal det være fremover også. Vadsø er «kvenhovedstaden» fremfor noen i Finnmark, og på slutten av 1800-tallet var et flertall av byens innbyggere av kvensk/norskfinsk opphav. Minoriteten kvenene/norskfinner har kvensk/norskfinsk kulturbakgrunn og kvensk og finsk språk. Minoriteten omtaler seg selv som kvener og norskfinner. For å synliggjøre at det er snakk om én nasjonal minoritet, vedtok Stortinget i 2011 at gruppen skal omtales som kvener/norskfinner.

Den praksisen Stortinget har vedtatt, må etterfølges også av Varanger museum. Det er videre en kjent sak at begrepet «kven» i noen grad er omstridt på grunn av den tidligere fornorskningspolitikken, og det gjelder ikke minst i Øst-Finnmark. Museet har et klart ønske om å være museum så vel for dem som kaller seg kvener, som for dem som definerer seg som norskfinske.

Når vi skriver høsten 2015, og museumssaken i Vadsø synes å være nær en løsning, er det naturlig å finne et navn som er tydelig, samtidig som det er i tråd med vedtatt, offisiell navnebruk og tydeligere signaliserer museets nasjonale ambisjoner. Administrasjonens forslag er å endre navn til Ruija museum, med det forklarende tillegget «kvensk/norskfinsk museum», evt. «kvensk/norskfinsk museum i Vadsø», i sammenhenger der dette anses nødvendig. Begrepet «Ruija» inngår i avdelingsnavnet også i dag. Det er et historisk navn, som i finsk tradisjon betegner nordområdet, eller området der nordlyset flammer.

Innstilling:

Vadsø museum – Ruija kvenmuseum endrer navn til Ruija museum.

Styret fikk forelagt administrasjonens innstilling, samt Einar Niemis notat i sakens anledning. Tore M. Larsen uttrykte at de ansatte ved avdelingen i Vadsø ønsket en bredere prosess rundt navneskiftet. Saken ble utsatt til telefonmøte 2. november, og de ansatte fikk frist til å komme med konkrete innspill innen den tid.

Vedtak:

Saken utsettes.

Sak 24/15

Solskjerming ved Grenselandmuseet – bruk av disposisjonsfond

Etter tilsyn av arbeidstilsynet 5. mai i år ble Grenselandmuseet pålagt solskjerming i den ene delen av foajeen i resepsjonsområdet. Årsaken var sjenerende solinnstråling og til dels høy varme i sommermånedene for de ansatte i resepsjonen.

Dette har vært et problem i alle år, da bygningen er utformet med store vindusflater, men uten noen skjerming for solen. Bygget er plassert slik at solen står rett inn sommeren igjennom, og blir lavere og lavere utover sommeren.

Plasseringen av resepsjonen er gitt med hensyn til bygningens utforming ☺ derfra skal man ha oversikt over både inngangsparti, foaje (med adkomst til utstillingene, samt butikkvarer og kafebord) og kafeen.

Etter tilsynet har det vært kartlagt gjennom sommeren hvor stor del av vindusflatene problemet gjelder, og det dreier seg om ca. 25 kvm. I samråd med bedriftshelsetjenesten, verneombud og håndverker er administrasjonen kommet til at montering av vindusfilm er den beste løsningen på problemet. Solfilmen hindrer ikke lys, men demper det, og vil redusere varmen.

Etter innhenting av tilbud hos flere leverandører, er det bestilt solfilm hos Dagfinn Hansen Trykkeri, med montering planlagt fra uke 41. Pris: 29.690 eks. mva. Stiftelsen Grenselandssenteret ble orientert om saken etter tilsynet, som eiere av bygget. Stiftelsen er anmodet om å dekke kostnadene, men har avvist dette med henvisning til at man ønsker å prioritere de gjenværende midlene i stiftelsen til å få klargjort museumsbygningen, dvs. gjøre de nødvendige utbedringer for å få ferdigattest og brukstillatelse.

Avdelingen i Sør-Varanger har ikke midler til dette tiltaket på sitt budsjett. Administrasjonen anbefaler at utgiftene dekkes over disposisjonsfondet.

Innstilling:

Midler til nødvendig solskjerming belastes disposisjonsfondet.

Vedtak:

Midler til nødvendig solskjerming belastes disposisjonsfondet.

Møtet ble avsluttet med befaring i de nye museumslokalene i NRKs tidligere lokaler i Vadsø.

Neste styremøte foregår pr. telefon 2. november kl 10.

Frans-Arne H. Stylegar
sekretær for styret

Wenche Pedersen

Sissel Holt

Kurt Wikan

Ester Niemi Rystrøm

Remi Strand

Tore M. Larsen